

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpolno ter stane z izrednimi prilogni ter s »Kažipotom« ob novem letu vred po pošti presjemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 13 K 20 h, ali glid. 6-60
pol leta 6 * 60 * * * 3-30
četrt leta 3 * 40 * * * 1-70
Posamično številko stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnistvo v Gosposki ulici štey. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prošnji. Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnistvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali glid. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Telefon št. 83.

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

XXXV.

Z današnjo številko stopa »Soča« v svoje petintriideseto leto.

Štiriintriideset let časnikarske dobe na vročih goriskih tleh pomeni dolgo dobo, polno dela, energičnega in vstrajnega dela, uspehov in neuspehov, britkih razočaranj, trpljenja, žrtv in krutega preganjanja.

Z vso zgodovino naše dežele v teku teh petintriidesetih let je tesno združen naš list »Soča«, ki je bila vedno glasnica vseh onih goriskih Slovencev, ki se borijo za naše pravice, za svobodo in napredek.

Če listamo po starih in novejših letnikih, iz vseh nam veje nasproti duh boja za naše svote pravice, za naš vsestranski napredek. Veje nam nasproti energični boj z drugorodci. Nahajajo se mesta po starih letnikih, katera se čitajo tako, kakor da bi bila pisana za sedanje čase, kar pač znači, da moramo nadaljevati neizprosni boj proti sovražnemu drugorodcu toliko časa, da zmagamo. Borila se je »Soča« toliko let, borila se bo i nadalje proti temu tujemu sovražniku kakor tudi proti sovražnikom našega naroda pod domačo streho.

Če čitamo po starih letnikih, naletimo prav pogostoma na jednake boje, kakoršne bismo sedaj s klerikalci. Način boja je bil isti, kakor sedaj, namreč klerikalci takrat so se zaletavali istotako kruto in brezobzirno, škodljivo in nevarno ob vsak pravi napredek goriskih Slovencev, kakor delajo tudi dan današnji. S kratka: vsestranski boj se bje naprej.

»Soča« bo hodila tudi nadalje po dobro začrtani poti, obrača pa se za pomoč toliko do zvestih redno plačujočih naročnikov, kolikor tudi do sotrudnikov, ki naj nam gredo na roke v težavnem poslu. Res, da štejemo precejšnje število sotrudnikov, ali želimo, da se število njih še pomnoži, zlasti na deželi. S skupnimi močmi dosežemo brez dvoma uspehe, vsestranske uspehe za naš narod na Goriskem,

pod zlatim geslom nepozabnega prvoboritelja Lavriča:

Vse za omiko, svobodo in napredek!

K novemu občinskemu redu.

III.

Še nekaj imamo povedati.

Odpor proti stalno nastavljenim občinskim tajnikom od strani klerikalcev je z njihovega stališča na sploh uneven. Klerikalci ni za red v občini v glavnem, marveč v glavnem je njim za to, da gospodarijo. Kako gospodarijo, to jim je pa zopet postranska reč.

Politikujoci duhovnik na deželi hoče imeti nad klerikalnim županom in starašinstvom svojo vrhno besedo, ki prihaja do veljave zlasti ob volitvah; hoče imeti vpliv in merodajnost pri občinskih poslih, sumpatje mu prihaja jako prav, ako je vrhu vsega še občinski blagajnik.

Umevno torej, da se tak politikujoci duhovnik brani z vsemi štirimi stalno nastavljenega, inteligentnega, kolikor toliko neodvisnega občinskega tajnika. Politikujoci duhovniki po deželi sploh grdo gledajo po svojih farah vsakega bolj izobraženega človeka. Kolikor se da hitro, se ga lotijo, in če jim še tako pravično ugovarja, pa ga razkričijo za liberalca, brezveca, za nevarnega človeka. Poleg sebe ne trpijo nikogar, vse le pod nogami! Če pa pride v občino tajnik, zmožen, izobražen, ki bo gledal na red ter vršil svojo službo z vso dolžno dovršenostjo, potem je morda odklenkalo tuhtam umesavanju iz furvoza v občinske reči. Tako bi moralo biti sicer povsodi, ali tako ni in tako tudi ne bo povsodi, kadar se nastavijo novi tajniki, kakor hitro se dobijo med njimi ljudje, ki se bodo prodajali furvozu. V tem slučaju je nevshečna klerikalcem le kontrola deželnega odbora. Ker pa pri deželnem odboru protežirajo klerikalci, se jim ni pravzaprav nič bati, da se jim zgodi kdove kaka nesreča z nastavljanjem tajnikov po novem občinskem redu. Pajer ne zapusti Gregorčiča, kadar dela zase; zase pa dela, kadar podpira

klerikalce, ker le ti mu služijo po pasje pokorno, mu ne kalijo vode, marveč nemo in ponižno kleče pred njim, češ, naj se godi njegov volja. Brez dvoma se poskusi potom novih tajnikov iti klerikalcem na roko. Čemu torej tak krik in vik? To vse radi tega, da se že naprej opozarja bodoče občinske tajnike: če pridete, pa boste morali plesati, kakor bomo mi godli. Ako bi se to zgodilo, potem bi se nehali protiviti stalni tajniški službi, ker ostalo bi pravzaprav vse lepo pri starem; in ako bi padlo kje klerikalno županstvo, bi ostal njih v tajniški službi.

Z uporom proti novemu občinskemu redu bi dosegli klerikalci ali eno ali drugo: ali da ostane pri starem, ali pa če pride do stalne tajniške službe, da se utesni ter se sterilizira že naprej vse te nove občinske službenice. Njim je le za to, da ostane gospodarstvo v občini, kjer »gospodarijo« sedaj, v prvem in drugem slučaju v njihovih rokah še nadalje. To je glavni namen upiranja.

Kaj njim mari za to, če kak klerikalni župan po nepotrebi zapravlja občinski denar, če plačuje občina nepotrebne globe ter trpi škodo radi nevednosti župana in tajnika, začenja jim, da so oni na krivilo. Po tem je že gotovo, da je vedno na razpolago v njihove namene v prvi vrsti dosti denarja. Kaj drugo! Naj le še plačujejo naprej nevednost, ki je sicer najdražja, ob kateri pa se tako lepo živi — tako si mislijo, po tem delajo...

Ali dokler bodo dajale občine velikanske svote za nališpane cerkve, široširne farovže, dokler bode katera prispevala k novim našim stotaki in stotaki, dokler bo to, se bržčas dobi tudi primeren denar za stalno tajniško službo, po kateri se ima držati strog red v vsem občinskem uradovanju ter delati v blagor občine. Namesto trošiti take zneske za cerkve in farovže, se da le toliko, kolikor je baš potreba, prispevke, namenjene za nove maše, je pa tisočkrat bolj pametno porabiti v dobro občinske namene nego jih zapiti in zajesti ali zabiti v slavo loke.

S tem končujemo, povdarjaje, da nismo imeli v teh člankih namena braniti nov občinski red, marveč da nam je bil le namen,

pokazati, zakaj se klerikalci repenčijo in kaj hočejo.

Ministerska kriza rešena.

Slednjič je padel tudi Körber. Pustil ga je na cedilu toliko mu priljubljeni § 14.; ni se mogel začeti k njemu, ter zadovoljiti vojaško oblast. Treba je bilo privoljenja od strani parlamenta; tega privoljenja pa ni mogel dobiti, zato je šel slednjič tudi on. Slovani nimamo vzroka, tožiti za njim, ker je bil nasproten vsem slovanskim težnjam, ker je hotel vladati le z Nemci proti Slovanom, in ker se je trdovratno držal § 14., da je le mogel vladati naprej. Nikdar ni bilo pod njim resnega truda, spoprijazniti se s Čehi tako, da bi mogli ti opustiti obstrukcijo, vsled česar bi prišla zbornica poslancev do rednega dela, marveč vsi njegovi poskusi so merili na to, podvreči si Čeha, pa tako, da bo Nemeec vedno in povsodi na vrhu. Čeh. sploh Slovan, pa še naprej državljan druge vrste.

Dolgo časa je vladal, skoro 5 let — ali sedaj je bil konečno prisiljen tudi on podati demisijo, katero je cesar tudi sprejel. Pritiskali so zlasti vojaški krogi, ki so imeli že pripravljene svojega moža, od katerega upajo dobiti z lahkoto zahtevane milijone v vojaške svrhe. Baron Gautsch je zastopal uspešno vojaške zahteve v delegacijah; zato se nadejajo, da se mu posreči tudi v državnem zboru dobiti zahtevane milijone.

Da je postal torej Gautsch zopet ministerski predsednik, v to so bili merodajni vojaški krogi. Denarja za vojaške namene je potreba, zato potreba ministerskega predsednika, ki izposluje svote ter jih izroči označenim svrhnam. Ne splošna nezadovoljnost, ne splošni kritični položaj, v kateri je spravila vlada državo s takim vladanjem, kakoršno je bilo Körberjevo, nič takega ni prihajalo v poštev pri nastali ministerski krizi, marveč v ospredje so stopili generali. Vojaške potrebščine najprvo, ti davkoplačevalci, pa še čakaj, da začne zbornica poslovati tudi za druge reči.

Barona Gautscha poznamo. Leta 1885. je bil v Taffeejevem ministerstvu minister za uk in bogočastje, kar je ostal do novembra 1903. V Badenijevem ministerstvu je bil zopet

Brez dogme.

Roman. Spisal H. Sienkiewicz. Iz poljščine poslovenil Podravski.

(Dalj.)

Ali tu pa naboji niso primerni... Ko bi se tudi zaletel z glavo v steno... treba je odložiti stvar do jutra... Ali si pa mislite, gospod, da se bi dal drugič pripraviti do tega. Marsikateri, ki bi se bil v prvi sapi vstrelil v glavo, ali kako drugače pogledal smrti v oči, drugo jutro tega gotovo ne stori. Bili so tudi taki, ki so dospeli semkaj naslednji dan ter si kupili obodek... Meni je pa pri tem silil na dan smeh. »Tu imaš obodek ter živi zdrav.«

Zapisujem ta razgovor radi tega, ker se mi reči, tikajoče se samoumora, močno vrté po glavi, in besede starega puškarja se mi zdé kaj pomenljive v tej zadevi.

Dne 27. rožnika.

Časih mi pride na misel, da me je Angelica ljubila, da sem se mogel z njo poročiti — ter živati jasno, ogromno srečo — da je bilo vse to odvisno od mene in da sem vse to zapravlil, in to vsled svoje nespobnosti do življenja. In takrat se vprašujem: Ali se mi res že ni začelo mešati v glavi — in ali sem zares mogel imeti Angelico za zmerom? Ali vendar se spominjam izborna vsega teka dogodkov od onega trenutka, ko sva se spoznala, do danes. A kaj še potem, ko si rečem, da bi ta ženska bila moja in meni

tako zvesta, kakor je onemu ter še stokrat zvestejša, ker me je ljubila z vso dušo!

Prirojena nespobnost — da, tako je! Toda ko bi me tudi to povsem opravičevalo v mojih očeh, — kaj mi to hasne, ko mi pa to ne prinaša nobene tolažbe? Nekoliko olajšave mi prinaša edino misel, da tako potomeci preživeli rodov, kakor tudi potomeci najbujnejših, končajo tek svojega življenja s tem, da jih zasujejo prstjo. To mi zmanjšuje razliko med menoj in tako imenovanimi vrlimi ljudmi. Vsa nesreča bitij, meni podobnih, je njih izključenost. Kako bedaste pojme imajo sploh ne le romanopisci, marveč celo psihologi po poklicu in celo fiziologi o preživelih rodovih! Oni si predstavljajo zmerom, da notranji nespobnosti življenja odgovarja neprestano fizična zaostalost, majhna rast, slabe mišice, anemični možganje in plitek razum. Mogoče, da je temu časih tako, toda delati iz tega splošno pravilo, to je blodnja in pedantično ravnanje. Potomeci preživeli rodov se odlikujejo ne s pomanjkanjem životnih močij, marveč s pomanjkanjem harmonije med njimi. Jaz sem fizično krepak človek in nisem bil nikdar bedast — poznal pa sem ljudi mojega okoliša, krepko vzrastle, nalik starodavnim Grkom, sposobne, bistroumne, kateri vendar niso znali živeti ter so slabo končali, zlasti vsled pomanjkanja ravnotežja med v ostalem kaj bujnimi životnimi močmi. Oni pri nas so slični slabo organizirani družbi, o kateri ni znano, kje pričenjajo pravice onih ter končajo drugih. Stojimo neredno, a splošno je znano, da brezredno ni mogoče stati. Vsaka od teh močij deluje in vleče zgolj na svojo stran, pogostoma prepoteagne vse druge — in iz tega se rode tragične izključenosti.

Jaz prav sedaj boleham na taki izključenosti, kateri se imam zahvaliti, da me razun Angelice ničesar ne zanima, da za ničesar ne morem pripeti življenja. Toda ljudje ne razumejo, da tako pomanjkanje harmonije, taka anarhija životnih močij, je hujša bolezen, nego fizična in moralna anemija. To je razvozanje zagonetke. Nekdaj so življenje in društveni odnosi pri našali nam rešitev, ker so zahtevali od nas dejanj in nas tako nekako silili do njih. Danes, ko smo se odtegnili od življenja, ko nas zastruplja modrovanje in brezupnost, se naša bolezen v teh tako nehigijeničnih pogojih še bolj poostruje. Dospeli smo končno do tega, da smo sposobni ne za dejanja, marveč samo za poskoke, vsled česar najbolj sposobni in najbolj bogato nadarjeni sredi nas končajo življenje zmerom z nekako znorelostjo. Iz vsega, iz česar obstoji življenje, nam je ostala v resnici samo ženska — in eno od dvojnega — ali se razpršimo, ko potrošimo groš za grošem od naše životne glavnice za razbrzdanost, ali pa, oprijevši se nekake ljubezni, kakor veje, ki raste nad breznom, visimo v ozračju, tembolj izpostavljeni nevarnosti, da si zlomimo vrat, ker si najbolj pogostoma izberemo nepravdo ljubezen, ki nosi v bistvu svojem zarodek tragedije. Znano mi je, da moje čutilo do Angelice mora slabo končati — in vedoč to, ne poskušam se temu niti braniti, kajti bramba bi bila tudi brezuspešna.

Dne 28. rožnika.

Kopeli in zlasti hladno tukajšnje ozračje kaj dobro vpliva na zdravje gospe Celine. Dan za dnevom je živahnejša — in ker jo obkoljujem s skrbjo, ker skrbim za njeno ugodno življenje, kakor bi mi bila

naučni minister, po Badeniju ministerski predsednik, ali malo časa, ker 5. marca 1898. je že demisijonal. Baron Gautsch ima sedaj 54 let. Leta 1874. je bil poklican v naučno ministerstvo kot uradnik, kjer je bil l. 1878. podtajnik. Leta 1881. je bil imenovan ravnateljem Terezijske akademije, potem dvornim svetnikom, po smrti Hohenwartovi je bil imenovan predsednikom najvišjega računskega dvora.

Da nimamo Slovani nikakega vzroka, ogrevati se za novega ministerskega predsednika, to stoji, ali kar naprej se postavljati proti njemu, bi bilo tudi neumestno, ker nam pač že prav bližnja bodočnost pokaže, kaka pota ubere. S češke strani se čuje, da bi radi opustili obstrukcijo, seveda ne tako na slepo, kakor je to zahteval Körber. Včeraj so bili na posvetovanju pri Gautschu tudi češki zastopniki Pacák, Strausky in Kramář. Od tega, kar pokaže bližnja bodočnost, je tudi odvisno, ali bo Gautschevo ministerstvo le prehodno ali imati upati na daljši obstoj. Splošno razmišljanje o nasadem položaju se ne obrača pretežno proti Gautschu pa tudi se ne vnema preveč zanj. Vse je v Avstriji tako zapleteno, da ne verjamemo nikomur več, marveč čakamo le, kaj nam prinese prihodnji dan.

DOPISI.

S Stajerskega. (Usodepolna postaja). — Velika železniška nesreča se je pripetila dne 30. decembra 1904. na železniški postaji južne železnice Rače pri Mariboru. Ko je tržaški poštni vlak št. 7. ob 7. uri 8 min. zvečer vozil s postaje, trčil je ob vrsto voz, koje je močan veter pognal iz postranskega tira na glavni tir. Kakor se sodi, vozevi niso bili podloženi in tako zavarovani. Strojvodja osebnega vlaka je zapazil radi velike teme vozove še le, ko je tčila lokomotiva ob nje. Sunek je bil tako močan, da je tri onih voz popolnoma raztrlo in jih pognalo čez nasip. Osební vlak je bil na levi strani hudo poškodovan, šipe vse pobite — stopnice odtrgane. V Mariboru so morali nov vlak sestaviti, tako j. nadaljeval potovanje s 70 minut zamude.

Pri vsej nesreči smemo o sreči govoriti. Ravno isti hip ko je osební vlak trčil ob vozove — je vozil ob drugem tiru tovorni vlak v postajo — sreča je, da ni nobeden osební voz iz tira skočil — ker v tem slučaju bi nastala grozna nesreča — ki bi zahtevala več žrtev. Sreča je tudi, da nobeden ni bil poškodovan ali ranjen.

Obžalujemo pa zelo, — da glavna žrtev vsemu je — prometni uradnik — naš rojak — Slovenec — iz Postojne doma — koji bode najbrže hudo kaznovan.

Na sveti večer je tovorni vlak povozil žel. delavca M. Kidriča iz Orehove vasi pri Račjem, koji se je vrnil iz Celovca kjer je zadnji čas pri železnici delal, k svoji družini — a smrt ga je tu dohitela. Kakor se sodi, je do-

tični obležal na progi — ker je bil močno vinjen, in tovorni vlak, koji odide ob 8.45 zveč. iz Račjega, odtrgal mu je roko in roko in pahnil v jarek tik proge. Po legi trupla smemo soditi, da je nesrečnež še živel ter hotel se splaziti po nasipu zopet na progo. A ker je veliko krvi izgubil, je onemogel — in zjutraj so ga dobili ljudje mrtvega. Nesrečneža je povozilo kakih 100 metrov od mesta, kjer se je pripetila 6 dni pozneje gornja nesreča. Ob strtem trupu plaka uboga vdova z nedoraslimi otročiči.

Iz Vipavske doline. (Malomarnost na žel. postaji v Ajdovščini). — Dne 1. januarja t. l. popoldne je čakalo okoli 30 oseb v čakalnici žel. postaje v Ajdovščini. Ko stopi žel. sluga v čakalnico s pozivom „einsteigen!“ — „vstopiti!“ gredo čakajoči brž za njim ven, a vlak se je že počasi pomikal naprej. Sprednji potniki so skočili v premikajoči se vlak, a 18 jih je ostalo; ti so jezno protestovali proti takemu neredu in nekateri izmed njih so vložili pritožbo na c. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu. Človek bi mislil, da izkušnja izmodri naše žel. uslužbence; dogodek 2. t. m. ob 4. popoldne kaže, da ti nimajo resne volje, se poboljšati, in da bagatelizirajo občinstvo. Ob omenjenem času se je odprla blagajnica prekasno, ko je manjkalo samo od 5 do 10 minut do odhodnega časa, in vlak je moral čakati, da je izdajatelj dal listke potnikom, ki so čakali več nego ¼ ure prej pri zaprti blagajnici.

Pred 14 dnevi se je vlak ustavil, da so vstopili črno. oblečen potnik do Ceste, ki se je vračal po ovinku na ½ ure oddaljeni dom, in trije drugi zakasneli potniki. Mi bi ne imeli nič proti temu, ko bi se proti vsem enakomerno postopalo, in ko bi bil načelnik postaje tako postopal tudi proti občinstvu t. t. m., kojemu se vstop ni napovedal pravočasno in bi ne bil dal znamenja, naj gre vlak dalje. Žel. uslužbenec naj bodo sami redni in naj zahtevajo, da se občinstvo drži reda. Čas je, da uslužbenec poznajo in vršijo svoje dolžnosti. Zahteva naj se, da bo vsak žel. uslužbenec trezen, reden, skrben in sploh soliden, omikan človek, da ne nastanejo velike nevedčnosti ali celo nezgode. Železniška uprava naj svoje ljudi dobro plačuje, pa tudi pridno nadzoruje, odpravlja napake in zboljšuje; občinstvo naj pri tem pomaga, da se pritoži proti vsakemu neredu in vsaki malomarnosti, če teh ni mogoče po prijazni poti odpraviti. Vemo sicer, da ni človeka pod solncem, ki bi vedno prav postopal. Treba je, da potrpiamo drug z drugim in priznavamo napakam, izvirajočim iz človeške slabosti; eno pa lahko zahtevamo od vsakega javnega uslužbenca, in sicer to, da ima dobro voljo, odpraviti napake, s katerimi občinstvu škoduje in da potrpežljivega občinstva ne bagatelizuje, ampak je proti njemu uljuden in dobrohoten.

Mi nočemo delati krivice ali škode žel. uslužbencem; zato izjavljamo, da pri železnici zadostuje eden sam, ki ne vrši redno svojega dela, da nastajajo nevedčnosti. Mi ne dolžimo

oseb, ampak grajamo napake, ki se morajo odpraviti.

Iz Vrtojbe. — Stara navada je že, da prirejajo društva na Silvestrov dan zabave, in da se zbirajo prijatelji, tam kjer ni društev, v prijateljske sestanke, da se pri kozarcu do-brega zabavajo ter drug drugemu segajo v roko ob nastopu novega leta, želeči si vse dobro. Tudi naša Čitalnica je mislila prirediti Silvestrovo, ali vsled nepričakovanih zaprek se je moralo opustiti. Prireditve društvene zabave. Ker je bil pa na Silvestrov večer sklican izredni občni zbor, zbralo se je po končanem zborovanju lepo število zavednih mož in mladeničev pri g. E. Samignu, kjer se je unela prav živahna zabava. In zgodilo se je v prvi v Vrtojbi, da so se začeli oglašati domači govorniki, ki so razpravljali o raznih predmetih. Posebno pa moramo pohvaliti g. Ivana Mermolja, ki je nepripravljen tako gladko govoril o slovanski zgodovini, kar pač priča, da se ni ustrašil prebirati zgodovino ob prostih urah. To mora služiti njemu, kot kmetškemu sinu le v čast. Da niso nastajale pavze med govori, so skrbeli violinist, flavtist in kitarist, ki so skozi cel večer zabavali poslušalce. Slednjič je prišla ura, da je prijatelj prijatelju segel v roko, želeč mu vse dobro v novem letu. Ob tej priliki je izpregovoril neki mladenič še par krepkih besedi, po katerih je nabral za našo podružnico Sv. Cirila in Metoda 8 K 56 vin. Tako j. končalo za nas Silvestrovo, in razšli smo se z željo v srečo, da bi se še večkrat prirejali taki prijateljski sestanki. Upamo, da se ta želja tudi izpolni.

Na Božični večer je nabrala gospica Emilija Pahor v veselej družbi pri gosp. J. Batističu v gor. Vrtojbi 4 K za našo podružnico Sv. C. in M. K tem so dodali še po 1 K gosp. Mihelič Konrad, Ludovik Rožič in Rakovšček Franc. Podružnični tajnik je hotel to objaviti v „Gorici“, ali odgovorili so mu, da oni ne sprejemajo takih stvari ter naj se obrne na kak ljubljanski časopis.

Upamo pa, da nam dovoli cenjena „Soča“ toliko prostora.*) Ta zavrnitev je bila od „Gorice“ res lepa, krasna. Torej niti radodarnih doneskov za družbo Sv. C. in M. — ki pač ni liberalna — noče objavljati „Gorica“. Ali ni to škandalozno? Tudi ustanovite naše podružnice ni hotela objaviti. Prav. Potem pa tudi ni treba, da nam vsiljujete**.) Vaš list, ki je tako pristranski. Izgovarjanje, da moremo podpirati edino le „Šolski dom“, je prazno, kajti družba Sv. C. in M. ima iste namene kakor „Š. D.“, razlika obstoji le v tem, da Š. D. služi le mestu Gorici a družba Sv. C. in M. razširja svoje delovanje po celem Sloveniji. Da je Š. D. potreben podpore, nam je znano, a znano nam je tudi, da mu ne bodo manjkale podpore, čim izgine iz njega tisti duh, ki mori njegovo delovanje!

*) Vedno na razpologo. Ur.

**) Vrzite ven vsiljivko! Ur.

Domače in razne novice.

„Narodna prosveta“. — Razposlal se je tak-le oklic: Z ozirom na čedalje večji napredek goriških Slovencev na kulturnem, gospodarskem in socialnem polju, smo ustanovili novo društvo: „Narodna prosveta“. Glavna dolžila društva so: § 2. Društveni namen je pospeševati po Goriškem narodno izobrazbo, zlasti z ustanovljanjem in vzdrževanjem javnih knjižnic in čitalnic, s prirejanjem poljudnih predavanj, narodnih veselje, izdajanjem brošur in z ustanovitvijo slovenskega gledališča v Gorici.

§ 5. Člani so a) častni, katere imenuje občni zbor, b) ustanovniki, ki plačajo enkrat za vselej 100 K, c) redni, plačujoči najmanj 50 v na mesec.

§ 5. Vsak član ima pravico, posluževati se brezplačno društvenih knjižnic in čitalnic, ima aktivno in pasivno volilno pravico, sme se udeleževati vseh društvenih občnih zborov, pri katerih ima pravico razpravljati, predlagati, glasovati ter staviti vprašanja na predsednika ali odbor.

Društvene knjižnice in čitalnice pa so pristopne tudi nečlanom pod pogoji, katere določa odbor.

Pripravljali odbor je pridobil že toliko udov in denarnih sredstev, da je najel društvene prostore v „Trgovskem domu“ (na levo od veže v veliko dvorano), naročil vso opravo ter začel v dvojni smeri intenzivno delovati v izvršitev društvenega namena, in sicer:

1. Za „javno ljudsko knjižnico“ deluje poseben odsek, ki je naročil veliko zbirko pripravnih knjig ter oskrbel omare za shrambo. V ta namen je daroval jeden član 1000 K ter s tem postavil trden temelj bodoči javni ljudski knjižnici. — Brez slehernega hrupa bo torej kar otvorjena javna knjižnica slovenskemu ljudstvu v omiko in napredek.

2. „Gledališki odsek“ tudi že deluje. Naloga mu je, zbrati v našem krogu vse rodoljube in rodoljubke, ki hočejo postaviti temelj bodočemu stalnemu slovenskemu gledališču v Gorici. — Pridobljenih je že odlično število diletantov obojega spola, nova gledališka dvorana s prekrasnim odrom v „Trgovskem domu“ pa jih vsodbujajo, da hočejo z vstrajnostjo in marljivostjo premagati vse težave ter ustvariti gledališče, ki bo Slovencev v ponos, čast in korist.

Ker ima naše društvo tudi namen, prirejati poljudna predavanja, izdajati brošure itd., kar se da po močeh, ki nam bodo na razpologo, razširiti na vse potrebe in vse sloje naroda, tedaj je naše društvo za goriške Slovence obenem to, kar je v Ljubljani nova „Akademija“.

Rodoljubi! Tako lepi nameni so združeni v „Narodni prosveti“. Ne vse nkrat, ampak lepo po vrsti bomo izvrševali v pravih označenih nalogo, najprej javno knjižnico in gledališče, potem pride drugo na vrsto. In za tako sistematično, vstrajno, dosledno delo

prava mati, mi je hvaležna in me ljubi čimdalje bolj. Angelica je to zapala — ter se takisto ne more ubraniti hvaležnosti do mene, toda prepričan sem, da se ta počutek meša s čimdalje večjo žalostjo, ker sedaj ji je očitna ona velika sreča, kakoršne bi bili vsi deležni, ko bi se bilo zgodilo to, kar se je moglo zgoditi. Sedaj sem si popolnoma v svesti, da ona Kromičkega ne ljubi. Ona mu je in ostane zvesta — toda kadar ju vidim skupaj, zapazam na njenem licu neko prisiljenost, nekako ponižanje. Jaz vidim, da kadar on, ki je morda v resnici zaljubljen ter morda si vneta želi, da bi ju smatrali za ljubeča se zakonska, boža njene roke, boža njene lase, poljublja čelo, da bi se ona vselej rajše ugreznila v zemljo, nego se vdala njegovemu božkanju pred menoj in pred drugimi. Ali prenaša ga v ar-le, mora se smehljati in tudi jaz prenašam ta prizor, pa se tudi smehljam; samo radi zabave posežem si včasih v duhu z roko v drobno ter si ga trgam.

Časih mi pride tudi na misel, da ta duhovnica Diane je gotovo svobodnejša in manj vzdržljiva v kazanju svojih občutkov, kadar sta z možem sama. Toda takega razkošja, kakoršnega doznava človek pri podobnih mislih, se sploh bojim, ker čutim, da le ena kapljica še, pa zgubim ravnotežje ter neham nadvljavati samega sebe. Moji odnošaji do Angelice so grozni kakor za njo, tako tudi zámé. Moja ljubezen se spreminja navidezno v sovraštvo, preziranje in ironijo. To muči in navdaja s strahom tudi Angelico. Časih me pogleda tako, kakor bi hotela reči: »Kaj sem jaz kriva?« Jaz pa si ponavljam pogostoma: »Kaj je ona kriva?« — toda ne morem, za Boga, biti drugačnejši do nje! Čim bolj jo vidim zvezano in potrto, tem večja mržnja se vzbuja v me proti njej, proti Kromičkemu, proti sebi in celemu svetu. Ali to se ne godi

radi pomanjkanja pomilovanja v meni do tega takisto kakor jaz nesrečnega bitja. Toda kadar voda, namesto da bi gasila preveč razdivjani požar, ga še le bolj razvne — tako tudi v meni vsi občutki le še bolj razvne — obup. Jaz, kadar kažem preziranje tej edini in najdražji ženski, kadar kuham za njo samo jezo, samo zasmeh, delam sebi tako krivico kakor njej — da, celo večjo, kar ona je zmožna, odpustiti mi to, jaz pa ne odpustim sebi tega nikdar!

Dne 29. rožnika.

Ta človek je zapazil, da tiči nekako globoko razzaljenje nad menoj in njegovo ženo in pojasnil si je to na sebi kaj ugoden način. Dozdeva se mu, da jo sovražim radi njega, ker je vzela njega ne pa mene. On vidi v meni sovraštvo do nje, izvirajoče iz razzaljenega samoljublja — in ničesar več. Treba je biti za to... mož. Tako zroč na to reč, si prizadeva nagraditi ji to s povečano neznosnostjo, meni pa kaže prizanesljivost velikodušnega zmagovalca. Zgolj samoljubje more napraviti človeka do te stopinje neumnega. Kak čuden človek je to! Vsaki dan zahaja v hotel Straubingerja, ogleduje pare, sprehajajoče se pod Wandelbahnom, ter z neko radostjo dela o njih najslabše opazke; rogaje se prevaranim možem kaže pri tem svoje strohnele zobe in vsako novo odkritje na tem polju ga spravlja v tako dobro voljo, da po desetkrat v eni uri spusti monokel iz rok ter si ga deva nazaj na nos. In ta človek, ki zakonsko nezvestobo smatra zgolj za ugodno priliko za krpanje opazk, smatral bi jo za največji in najbolj tragičen zločin, ko bi se to tikalo njega samega. Ako se to tiče drugih, je to šala; ko bi se pa to tikalo njega, pa bi to vpilo po maščevanju do neba.

Radi česa, bedak? Kdo si vendar ti? Pojdi k zrcalu ter poglej se; oglej si svoje mongolske oči, svoje lase, podobne črni čepici, svoj monokel, svoje dolge noge, zaglobi se v samega sebe, daj si poročilo o vsej bedi svojega duha, o vsej splošnosti svojega značaja — in povej, ali je mar taka ženska, kakor je Angelica, dolžna biti ti vsaj za eno uro zvesta? Na kak način si dospel do nje, ti fizičen in duševni parvenij? Mar ti to strašne in nasprotno naravi, da si ti njen mož? Dantejeva Beatrice, dajoča roko najposlednejšemu florentinskemu kmetu, bi dobila boljšega ženina!...

Pretrgal sem pisanje, ker se znovič razvne, znovič zgubljam raznotežje ter sem bil že nekako povsem otrpel! V ostalem, naj me bo Kromički vesel: ker v resnici se ne smatram za boljšega od njega. Najsi bi tudi dopustil, češ, da sem ulit iz plemenitejše kovine — imam le slabo tolažbo, ker moja dela so slabejša od njegovih. Njemu se ni treba pred menoj hliniti — jaz pa se moram hliniti pred njim, moram ž njim računati, moram se skrivati, moram prilagoditi po njem svoje ravnanje, varati in prekaniti ga. Ali more biti kaj bolj plitkega nego je to, da jaz, namesto da bi pograbil za vrat, ga oštevam v tem spominskem listu? Tako zahrbtno zadoščenje si more dovoliti celo suženj gledč svojega gospodarja. Kromički se gotovo nikdar ni kazal sam sebi tako oslabelega, kakor se kažem jaz samemu sebi, ko sem doprinesel tisočero malenkostij, ko sem uravnaval celo množico praznih poskusov, samo da ga oddaljim proč od Angelice, od v ta ramen najete vile. V dodatku se mi ni posrečilo to. Or je z edino preprosto besedo: »Hočem živeti poleg žene,« — izgovorjeno z vso odkritosrečnostjo, podrl vse moje načrte. In sedaj živi poleg žene... Kar naravnost neznosno je to, ker Angelica

združimo se vsi, ki čutimo potrebo takega napredka med Slovenci na Goriškem.

Vse rodoljube, ki so že pristopili, in one, ki bi lahko še pristopili, vabimo na ustanovni občni zbor v soboto 7. januarja 1905. ob 6. zvečer v prvi salon hotela „Südbahn“. — Pripravljali odbor.

Knajpovec. Izšla je prva številka II. letnika s sledečo vsebino: O krvi, Ozeblina, O dobri in ceni hrani, Kako ubraniti se kužnim boleznim, Jetra, Železnata hranila, Negovanje zdravlja po zimi, Unetje pljuče in prehlad, Razvedrilo bolnikom, Raznoterosti in Za kuhinjo in hišo.

List Knajpovec je mesečnik in stane na leto 3 K.

Taka raznovrstna vsebina, kakor gori označena, menda že sama priporoča list, zato bi bilo od več spuščati se podrobneje razno-trivanje vsebine.

Novo erke smo oskrbeli za „Sočo“ in „Primora“, kakor vidijo cenjeni čitatelji v današnji številki. — Ker so te erke, dasi lepo čitljive, drobnejše od prejšnjih, bo zana-prej več berila na istem prostoru.

Umri je v Rihembergu župnik A. Brezavšček.

Silvestrovo. — Prostor hotel Central so bili letos premajhni za Silvestrovo našega „Pevskega in glasbenega društva“. — Kdo bi bil rekel še pred 5 leti, ko je bila ob vsej goriški „slogi“ še čitalnična dvo-rana prevelika, da bodo tako kmalu premajhni doslej največji prostori v Gorici! Tolik na-predek tekom političnega ravsa in kavsa! Pa kako lepo občinstvo! Pogled po dvorani je moral imponirati vsakomur!

Spored je bil jako raznovrsten: petje, komični prizori, igra, govor o polnoči, srečkanje in v novem letu živahen ples. Zabava je bila prav živahna in presrečna. — Igro Snubač je oskrbelo že snubač še društvo „Narodna prosveta“. Vspela je prav dobro, kar bodi gg. diletantom v vspodbudo. Nad vse originalni „Atila pred Rimom“ pa je zbudil „viharno občudovanje.“ — Društvo je lahko ponosno na letošnje Silvestrovo!

Okrožnim zdravnikom v Vipavi, je imenovan g. dr. Pavel Kane, dosedaj sekundarij v deželni bolnišnici ljubljanski.

Užitinski davek in financa. — Finančni erar pobira ed novega leta sam užitinski davek. Ta sprememba dela strankam velike težave in situosti. Jedna stvar pa je, ki dela ponekje strankam tudi škoda. — Gostilničarji so plačali za vino do sv. Martina po tarifu za mošt. To vino ni vse prodano. Kar ga je ostalo, ga je sprejel zdaj erar (takozvane restance). Toda financa zahteva ponekod za te restance po tarifu za vino, tako da je prejšnji najemnik oškodovan za ves razloček med moštom in vinom. — Tako postopanje je gorostasno! Finančna oblast naj ne dela kri-

vice, saj se pravične davke je težko plačevati!

Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici bo dražilo svoje časnike dne 6. januarja t. l. predpoldne ob 11. uri.

Vohuni — izdajalci. — Mi avstrijski državljani se nič ne vemo o tajnih strategičnih napravah ob bolnijski železnici, v Italiji pa imajo že točne zemljevide, ki kažejo, kje in kakošna je vojaška moč ob tej progii. — Vojaški krogi onstran meje prav pridno proučavajo celo progii in vedó za vsako tajno napravo proti njim. — Kje so izdajalci? Uboga Avstrija!

V Riečanjih so imeli v nedeljo pop. trin-trideseti civilni pogreb. Umrli je neka 65-letna žena. Pogreb je vodil vaški župan Ivan Berdon. Udeležba pri pogrebu je bila kljub slabemu vremenu velika.

Okrožnico gledé deželne davščine na pivo je razposlal te dni deželni odbor. V okrožnici so navedene vse glavne določbe novega zakona, katere smo mi že pred časom objavili v listu.

Proti novemu občinskemu redu je sklenilo pro-test županstvo v Boveu, v Oseku, Šempasu.

Izvojni trg v Gorici v lanskem letu. — V letu 1904. se je prodalo na goriškem izvoznem trgu: marelic kvintalov 261 za K 18.085; sliv 8500 za K 731.000; črešenj 19.508 za K 665.941; kostanja 4800 za K 100.800; fig 705 za K 14.277; jagod 29 za K 2227; jabolk 4359 za K 48.803; hrušk 6438 za K 153.408; breskev 3559 za K 180.067; cimbar 1125 za K 11.587; renglov 1720 za K 21.560; češpelj 11.134 za K 106.908; grozdja 5092 za K 185.378; ribezlja 200 za K 5914; grozdja sv. Ivana 135 za K 3736; špargeljnov 1436 za K 82.191; graha 1676 za K 42.997; pomidorov 1233 za K 11.333; krompirja 19.842 za 365.792; fižola v stročju 1938 za K 27.683.

Vsega skupaj 143.690 kvintalov, za vse se je skupilo 2.779.587 K. — Kdo ima od vsega tega največji dobiček?!

Ogenj v Plaveh. — V Plaveh je zgorela hiša, kjer je bila nastanjena pisarna vodstva železniške gradbe ter kjer je telefonična po-staja. Šli so gasit ognjegašci iz Gorice. Ogenj je nastal baje, ker so preveč zakurili v pi-sarni, po drugi vesti pa je nastal ogenj v stanovanju odsotnega inženirja V. Papirje in spise so rešili, poslopje pa je zgorelo. —

Aretiranih je bilo lani od strani tukajšnje drž. policije 807 oseb, radi goljufije, tatvine, telesnih poškodb itd.

Ustrelil se je v Gradišcu ob Soči občinski blagajnik Peter Makor. Šel je na pokopališče ter si s samkresom končal življenje.

V mestni ženski bolnišnici je bilo vstopilo lani 866 bolnic, iz leta 1903. je ostalo 165, torej jih je bilo skupaj 1031. Umrlo jih je 125, odšlo 713, ostalo 193.

Iz Moše v Gorico se je pripeljal na vlaku, pa zunaj na stojšču, napravljenem za vstop

v vozove, neki 18 letni A. Sever iz Predjame pri Postojni. Nič denarja ni imel, pa v Gorico bi bil rad prišel, zato je skočil na stojšče, ko je bil vlak že v tiru, ter se tako pripeljal v Gorico, kjer so ga prijeli ter poslali v zapor.

Oznanilo c. kr. finančnega ravnateljstva. — V smislu § 201. zakona od 25. oktobra 1896. d. z. št. 220. mora vsak, kedor je v kraljevinah in deželah zastopanih v drž. zboru dolžan izplačevati za eno osebo prejemkov na plačilu ali pokojnini, označenih v § 167. na leto več kakor 1200 kron, predati vsako leto davčnemu oblastvu naznanilo o osebah, ki imajo pravico do teh prejemkov, nevedé njih ime, stanova-lišče in posel, potem višino in vrsto v prejš-njem letu izplačanih prejemkov. — V nazna-nilih je povedati tisti znesek, ki dosega v resnici dosegli izplačani stalni in izpremljivi pre-jemek v letu pred davčnini letom — ako pa se ne drži sledeče navednega izročilnega roka pa v dvanajstmesečni dobi pred izročitvijo. Pri izpremeni je službovancem prepuščeno, napovedim zadevajočim zanje leto, pristaviti tudi napovedi prejšnjih let, ki pridejo ob pro-računu priredbene podstave v pošte. — Ke-dar se niso stalni ali premenljivi prejemki skozi vse leto ali so se izpremenili med letom, tedaj je povedati način (nastop službe, znižbo prejemkov, izstop iz službe) in čas te pre-membe (dan, katerega je nastopila preemba, oziroma dan, od katerega ali do katerega so bili izplačani prejemki), in pa letni znesek, ter v resnici izplačani znesek. — Ne temelju napominjanih zakonskih določb in na temelju čl. 40 izvršitvenega predpisa k IV. poglavju označenega zakona, predpisa objavljenega v d. z. št. 108. od leta 1897., odnosno devetega določbe k temu izvršitvenemu predpisu (drž. zak. št. 82. od leta 1904.) pozivljajo se radi priprave za odmero osebnega dohodniškega davka za leto 1905. delodajalci, ki račujejo pñjemke imenovanih vrst, naj predložijo ona naznanila in sicer v neposredno-državnem mestu Trstu in okoličanskih občinah pri c. kr. davčni administraciji v Trstu, v pokuježeni grofiji goriški in gradiščanski pa in v mejni grofiji istrski pri pristojnih c. kr. okrajnih glavarstvih, davčnih oblastih prve stopinje, in sicer v času od 1. do 31. januarja 1905. — Uzorci za naznanila dobé se brezplačno pri pristojnih davčnih oblastih I. stopinje (torej za Trst in okolico pri c. kr. davčni admini-straciji v Gorici, Gradiški in v Istri pa pri pristojnih okrajnih glavarstvih.) — Kazenska določila radi neresničnih naznanil ali opusta teh naznanil najajajo se v §§ 240., 241., 243. št. 6. 244. zak. 25. oktobra 1896., d. z. št. 220.

Opomba uredništva. — To ozna-nilo nam je došlo vse polno napak. Videlo se je, da ni nikdo popravljaj oznanila, ko je bilo tiskano. Radi tega zahtevamo, da sl. fin. ravnateljstvo pošilja v bodoče v svet taka oznanila korigirana tako, da ne bo mrgolelo polno napak.

Izgnali iz Gorice so tekem lanskega leta 464 oseb.

Porok je bilo lani v Gorici 182, in sicer v Veliki cerkvi 71, na Travniku 46, 44 na Placuti, 17 Podturnom; potem se se poročili še 3 Židje in 1 protestant.

Čitalnica v Kobaridu priredi 15. t. m. v hotelu „Pri pošti“ svojim članom in povabljenim gostom ples in šaljivo loterijo. Svirala bode tamkajšnja dobro znana godba na pihala. Začetek ob 8. uri zvečer.

Gradnja druge železniške zveze. — V četrtek ob tri četrt na 3. ure popoldne so prevrtali predor v Kolonji na gradnji nove železnice v Trstu. To bi bil zadnji predor podjetja Kupka, Orgelmeister in Filip Supančič. Predor je dolg 700 metrov.

Mraz v Gorici. — Tudi v Gorici smo občutili zadnje dni nenavaden mraz. V ponedeljek je bilo mraza celo 9 stopinj pod ničlo. Erila je burja po ulicah, da si ljudje niso upali na ulice, ženske pa so hitele po opravkih, zavite do oči, kakor Turkinje. Nekaj nenavadnega za Gorico. Včeraj je mraz nekoliko odnehal, vendar je bilo še pod ničlo.

Konjska mesnica v Gorici je bila otvorjena 4. novembra lani. Do konca leta so ubili 32 konj.

Živine se je ubilo v Gorici v lanskem letu: volov 1408, bikov 17, krav 287, junic 465, prešičev 1158.

Pevsko-bralno društvo „Oral“ na Trnovem pri Gorici priredi v nedeljo dne 8. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih g. Mihaela Persiča predputno veselico s sledečim vspeodom: 1. Viktor Parma: Mladi vojaki, godba. 2. Hrabroslav Vogrič: Brambovska, možki zbor. 3. N. N.: Hej Slovenci, godba. 4. Dr. Gustav Ipavec: Slovenec sem, možki zbor. 5. Davorin Jenko: Naprej, godba. 6. Jakob Aljaž: Triglav, možki zbor. 7. Josip Runjanin: Lepa naša domovina, godba. 8. Štefan Ferluga: Dobil v kraju, možki zbor z barit. solo. 9. N. N.: Oj banovci, godba. 10. Srečkanje na šaljive dobitke. 11. Ples in prosta zabava.

Svirala bode godba iz Šempasa. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Zgubila je Franciška Gomišček iz Solkana št. 120. na poti iz Gorice v Solkan zavitek, v katerem je bilo 31 žepnih rut, zaznanovane E. F. in A. K., ter 19 maušet. Najbrže ji je ta zavitek padel iz večjega, ko je počivala pri nekem vozu, ter ga potem dela na glavo. Mogoče, da je padlo vse skup na voz ali se z voza zgubilo. Kdor je dobil to, je naprošen oddati pri gori imenovani, ki mu da postavno odškodnino.

Zgubljeno — najdeno. — Neki deček je našel zlato veržico, kdor jo je izgubil, naj se oglasi v ulici Codeli št. 12.

Vojna med Rusi in Japenci.

Kuropatkinova beseda.

Nemirovič Dančenko poročá iz glavnega stana Kuropatkinovega: V zadnjem mesecu

Dné 3. malega srpana.

Nekaj se je vendar pripetilo med njima. Oba skrivata vzajemno razžaljenje, ki ga čutita drug do drugega, toda jaz ga vidim. Že nekoliko dnij ne zapazam, da bi jo prijel za roko, kakor je imel navado delati poprej — ter si jo pritiskal na usta, ali da bi božal njene lase, ali poljuboval njeno čelo. Doživel sem trenutke pravega veselja, toda zastropila jih je sama Angelica. Zapazil sem, da si prizadeva ga nekako preprostiti, pripraviti v boljšo voljo in vrniti v nekdanje odnošaje. Pri pogledu na to se me je polastila besnota, ki se je odbila v mojem postopanju z Angelico. Nikdar še nisem bil do nje in s tem do samega sebe tako neusmiljen.

Dné 4. malega srpana.

Danes, vračaje se z Wandelbahna, sem jo srečal na mostu pred slapom. Nakrat je obstala ter jela nekaj govoriti, toda hrup slapu je oglušil njene besede. Razdražilo me je to. Kar me sedaj vse spravlja v nevoljo; ko sem jo spremljal z mosta proti naši vili, sem dejal zato z nestrpljivostjo:

»Nisem mogel slišati, kaj si mi pravila.«

»Hotela sem te vprašati,« mi je odgovorila ga njena, »čemu si tak do mene? Čemu nimaš nasproti meni niti trohice pomilovanja?«

Meni je vsa kri šinila do srca pri teh besedah.

»Ali mar ne vidiš,« ji odvrnem hitro, »da te ljubim na smrt. Kako je mogoče gojiti za prazen nič take občutke! Ouj, jaz že ničesar več nočem od tebe. Povej mi samo, da me ljubiš, daj mi svojo dušo in vse prenesem, vse vzdržim — in ti dam v zameno življenje ter ti hočem služiti do zadnjega zdihljeja. Angelica, ti me ljubiš, povej, ali je res! Ti me rešiš skrbi z eno samo besedo — izreci jo!«

razume vsako moje postopanje, zna pogoditi vsako moje besedo in moj namen. Mislim si, da se ona mora pogostoma sramovati. Vse te reči skupaj vzete, tvorijo moj vsakdanji kruh. Ne mislim si, da še dolgo vzdržim, ker še nikakor nisem na oni višini položaja z drugimi besedami, nisem še tako bedast, kakor to zahtevajo pogoji, v katerih živim.

Dné 30. rožnika.

Danes sem začul z verande tak konec razgovora, ki sta ga imela Kromicki in Angelica dovolj glasno med seboj:

»Jaz,« je dejal Kromicki, »sam spregovorim z njim, ti pa moraš povedati teti to, kako stvar stoji.«

»Tega nikdar ne storim!« mu odvrne Angelica.

»Toda jaz te lepo prosim!« reče s povdarkom Kromicki.

Stopil sem v sobo, ne hoté biti nepozvana priča daljšega razgovora. Zapazil sem na Angeličinem licu globoko mržnjo, katero si je prizadevala skriti, ko me je zagledala. Kromicki je bil blede od jeze, toda smeljalje se mi je podal roko. Za trenutek se me je polastil nemir in strah, češ, da mu je za vse priznala. Nisem se bal Kromickega, marveč tega, da mi more odpeljati Angelico, more me odtrgati od moji nadlog, osramočenj in muke. Saj jaz živim le od tega, sicer bi umrl od gladi. Rajši vse drugo, nego ne videti več Angelice! Ves čas sem si mislil glavo radi tega, o čem sta se mogla razgovarjati med seboj? Časni se mi je zdelo najverjetnejše, da mu je ona nekaj povedala — toda v takem slučaju se bi njegovo obnašanje do mene moralo spremeniti, med tem pa je bilo še odkritosrnejše. Sploh, ko bi ne bilo mržnje, kakoršno gojim do njega, ne mogel bi se pritoževati radi njega. On je do mene sicer vljuden, prijazen, prisrčen; od-jenja mi na vsakem koraku, kakor kaki nervozni žen-

ski. Prizadeva si pridobiti si moje zaupanje. Ne prestraši ga niti to, da mu časih odgovarjam rezko, ali ironično, da časih vlačim brezobzirno v javnost njegovo pomanjkljivo izobrazbo, ali pomanjkanje tankih živcev. Ne zamudim nikake prilike, da sploh ne bi pokazal Angelici: za koliko je on preprostejši po duhu in po srcu. Toda on je potrpežljiv. Lahko mogoče, da je tak samo do mene. Danes sem videl prvič njegovo jezo na Angelico, celo polt je imel zeleno kakor ljudje, ki se znajo jeziti črez mero, to je zelo srdito. Angelica se ga bržkone boji, toda ona se vseh boji — in sedaj celo mene. Večkrat mi je celo težavno razumeti, od kod ta ženska, ki je mila kakor golob, zajema v danem slučaju tako nenavadno eneržijo. V svojem času sem se mamil, češ, da je pasivna in kadar bi jo človek hotel ugrabiti, da se ne ubrani. Kaka prevara! Njen upor je tem večji, čim manj ga pričakuješ. Ne vem, o čem sta se razgovarjala ona in Kromicki, toda prepričan sem, ker mu je povedala, da ne stori tega, česar zahteva od nje, da bo trepetala od strahu, toda ona tega ne stori. Ko bi bila moja, ljubil bi jo tako, kakor more pesi ljubiti svojo gospo. Nosil bi jo na rokah, odpihoval pred njo prah, ljubil bi jo na smrt.

Dné 1. malega srpana.

Moja ljubosumnost bi bila kaj revna, ko bi ne bilo tega, da tiči v njej bolest spoznavalca, kateremu sramoté njegovo božanstvo. Odrekel bi se celo dotike njene roke, ko bi jo mogel nastaniti na nekaki nepristopni gori, kateri bi se ne smel nihče približati.

Dné 2. malega srpana.

Motil sem se, rekoč, da sem otrpnil. To, kar je bilo začasno stanje živcev, sem smatral za stalno stanje duše. V ostalem sem slutil že takrat, da to stanje ne bo vstrajno.

se je Kuropatkin popolnoma pomladil. Trdno zaupa na bodočnost. Ravno tako mi stoji pred očmi, ko takrat na Zeleni gori pred Plevno, pri Lovcu ter na maršu čez Balkan. „Da bi nam poslali le še več tako izvrstnih vojakov, ko zadnji čas,“ je dejal general, „mi tu že izvršimo svoje delo. Oglejte si vse natančno, kako se je od jeseni vse izpremenilo v položaju armade. Pišite mirno o tem, poročajte čisto resnično! Bil je čas, ko nam je bila resnica neprijetna; a koristna nam je bila vedno. Sedaj se ne bojimo več resnice, akoravno so še nedostatki; vendar sem s sedanjim stanjem več ko zadovoljen.“

Togo in Kamimura v Tokiu.
Došla sta s svojim štabom v Tokio 30. pr. m., kakor poroča „Korespondenčni urad“. Ceste in ulice so bile svečano okrašene in polne ljudstva. Zastopniki cesarja in cesarice, ministri in državniki so prejeli admirala na koldvoru, pred katerim se je zbralo na tisoče ljudstva in šolskih otrok. Togo in Kamimura sta komaj mogla dospeti do cesarjevega voza ter sta se odpeljala proti pomorskemu ministrstvu med glasnimi „Banžaj“ klici. Nato sta odšla k cesarju.

Kurokijev pismo.
Dne 29. septembra je odposlalo neko omizje v Darmstadt na Kurokija dopisnico, v kateri mu čestita k sedanjim zmagam ter mu želi še nadaljnjih uspehov. Sedaj je došel Kurokijev odgovor, ki se glasi: „Na bojišču v Mandžuriji 5. novembra 1900. Veseli me, da mi gospodje v daljini čestitajo k našim zmagam. Kakor veste, smo mi učenci nemške taktike, in tako je moje veselje dvojno, da mi čestitajo nemški gospodje. S posebnim velespoštovanjem Vaš udani Kuroki, general in nadpoveljnik prve japonske armade.“ Če je le res!!

Kapitulacija Port-Arturja.
To, kar se je zdelo še pred par dnevi neverjetno, se je izvršilo: Port-Artur je kapituliral. Ko so Japonci zavzeli Visokogoro ter jemali fort za fortom, je uvidel Steselj, da je vsaka daljša bramba brezuspešna; zato je poslal k Nogiju odposlanca s pismom, da naj se izvedejo pogoji za kapitulacijo. Nogi je hitro odgovoril ter delegiral generala Ikija, da vodi pogovore za kapitulacijo. Sešli so se pooblaščenca z ruske in japonske strani in po daljšem razgovoru so podpisali 2. t. m. zvečer po 9. uri pogodbo, s katero kapitulira Port-Artur. Mikado je izrazil po Nogiju svoje občudovanje za Steselja ter določil ruski posadki vojaške časti. Najbrže odide Steselj s svojimi četami in zastavami iz Port-Arturja domov v Rusijo ter se ne bodo več bojevali. Potem zasedejo Japonci Port-Artur.

Ves svet je obrnen na Port-Artur, za katerega so žrtvovali Japonci nad 50.000 vojakov in katerega je branil Steselj tako junaško, dokler je mogel. Daljše žrtve bi bile neopravičljive, zato

je zaključil s častno kapitulacijo, odobreno v Petrogradu.

V Port-Arturju je bilo baje le še 5000 za boj sposobnih vojakov, 15.000 pa ranjenih in bolnih. Ranjenci ostanejo baje v Port-Arturju pod varstvom ruskih zdravnikov. — V luki so uničili vojne ladije, več uničevalk torpedov pa je dospelo v Čifu.

Protin revmatične bolečine ?

Zoltánovo mazilo

toli priznava kot najbolje mazilo se dobiva v vsaki večji lekarni, steklenica K 2 — Razpošilja po pošti lekarna Zoltán, Budimpešta, V. Szabadságtér.

Razgled po svetu.

Ministerstvo Gautsch je sestavljeno nastopno: Baron Pavel Gautsch, predsedstvo; grof Bylandt-Rheidt, notranje stvari; grof Welsersheimb, deželno brambo; vitez Hartel, uk in bogočastje, baron Call, trgovina; dr. Wittek, železnice; dr. Kosel, finance; grof Buquoy, poljedelstvo; dr. Frau Klein, voditelj pravosodnega ministertva; dr. Pientak, ministertvo za Galicijo; dr. Randa, ministertvo-rojak za Češko.

Državni zbor bo sklican v kratkem času, do 20. t. m. gotovo, kakor poročajo dunajski listi.

Konsum v Blokah pred kazensko sodnijo v Ljubljani. — Malo dni, pred novim letom se je vršila v Ljubljani razprava proti dvema posestnikoma z Blok, ker sta imela to srečo, da sta bila načelnika konsumne družstva v Blokah, katero je propadlo, kakor propadajo vsa taka društva, katera pokličejo v življenje politikujoči mladi kaplani. Oba obtožena sta izjavljala ponosno, da nju ne zadene nikaka krivda, da sta bila voljena za načelnika le po sili, duša konsumu pa je bil kaplan Jernej Prijatelj. Ta kaplan je vse vodil, naročeval blago, delal bilance itd., sploh vse v konsumu je bil on. Kaplan je izkazoval le dobiček, dasi je bila izguba že tretje leto. Po preteku 4. leta se je pokazalo izgube 12.000 K. Obtožena sta kaplana pred sodnijo oštel, ko je prišel na razpravo kot priča, ter mu povedala v obraz, da je on vsega kriv. Kaplanu sodni dvor ni dovolil prisega. Sodnija je oba obtožena oprostila, moralčno obsojen pa je bil kaplan.

Električna železnica Matulje Lovran. — Pričelo je delo za polaganje tračnic električne železnice, ki pojde iz Matulj preko Voloske in Opatije do Lovrana. Do sedaj se je pričelo z delom samo na progji do Opatije, pozneje se

proga podaljša do Lovrana. Istrsko društvo električnih in malih železnic je poverilo delo podjetju Münz.

Mraz v Trstu je bil v zadnjih dneh tudi jako občutljiv, ker je pihala neznosna burja. V javnih skladiščih so bila ustanovljena vsa dela, promet na morju je bil ponehal. Na zdravniški postaji so imeli polno opravila, ker je vsled burje na ulicah bilo poškodovanih obilo ljudi. Mraza je bilo v omedlejek celo 9 stopinj pod ničlo. Vlaki so zamude.

75.000 beračev. Tajnik londonskega društva za odpravo beračenja je v društveni seji naznanil, da se je po točnem poizvedovanju doznalo, da je v Londonu 75.000 beračev, ki žive izključno od miloščine in da je 99 odstotkov teh beračev simulantov, ki se le delajo bolne in si večkrat tudi sami pohablajo ude, da tako vzbujajo pri drugih pomilovanje.

Kitajske žene zazidajo Kitajci, kadar se bližajo v Mandžuriji kakit kitajski vasi vojaški oddelki. Često ne pridejo tako ženske več tednov na zrak.

Kolik je turški dolg Rusiji. — Po rusko-turški vojni leta 1877-1878. se je Turška obvezala, da plača Rusiji v obrokih 802 milijona kron vojne odškodnine. Na leto plačuje torej 7.700.000 kron. Do letos je ista izplačala 200 mil. kron, ostaja torej še dolžna 600 mil. kron. Nekateri listi trdijo, da bi Rusija bila pripravljena odpustiti Turčiji ves ta dolg, ako poslednja dovoli ruskemu črnorskemu brodogradu prehod skozi Dardanele.

Nemške kolonije v Bosni. — Te dni so praznovale razne nemške kolonije v Bosni 25 letnico svojega obstanka. Prvi nemški kolonisti so bile obrenske in hanoveranske delavske rodbine. Nastala je cela vrsta novih kolonij, ker Nemci so se naselili iz raznih dežel Avstrije v Bosni. Najvažnejše kolonije so med Bosensko Gradisko in Banjaluko, ki imajo čisto nemško prebivalstvo, to je okoli 4000 duš. V celem šteje Bosna kakih 30.000 Nemcev.

Velikansko vojno ladjo si hoče nabaviti Anglija. Ladija bi imela 17.000 do 18.000 ton., 10 topov. To bi bila doslej največja ladija. Pravijo, da napravijo tako ladjo radi tega, da ostanejo v ravnotežju z ameriško mornarico.

Ladija — vojašnica. — Vsled gradnje novega kolodvora v Trstu je treba podreti tudi stari pod Karlom VI. zgrajani morski lazaret, ki služi za vojašnico mornarskemu oddelku. Čuje se, da pride radi tega v tržaško luko križarka „Leopard“, ki bo služila tamošnjemu mornarskemu oddelku za vojašnico.

Hrvatska napredna stranka. — Dne 29. pr. m. so zborovali v Zagrebu hrvatski naprednjaki. Skupščina se je udeležilo okoli 150 poslancev. Došlo pa je tudi obilo brzojavnih in pismenih izjav, v katerih se odlični rodoljubi strinjajo s samostojno organizacijo naprednjakov. Skupščina je trajala cel dan. Sklenili so izstopiti iz „Hrvatske stranke prava“ ter osnovati svojo posebno napredno stranko. List „Pokret“ se spremeni v dnevnik. — Take stranke je živo potreba proti klerikalnemu rogovljenju po Hrvatski.

Pivo na Dunaju so radi naklade na pivo gostilničarji podražili za 2 h pri kozarec.

Bellgrad dobi popolno vseučilišče. Doslej ni bilo na „Veliki Školi“ medicinskega oddelka, sedaj pa napravijo tudi ta oddelak.

Z Reke ubegli blagajnik komercialne banke Bertoli je poveril mnogo več nego se je prvotno mislilo. Primankljaj presega baje že 150.000 K.

Nova afera bivšega olomuškega nadškofa dr. Kohna. — Bivši nadškof dr. Kohn je prevzel po smrti svojega prednika kneza Fürstenberga strotnski zaklad, glaseč se na 200.000 gld. ter se je obvezal, da fond uredi na to svoto ter pridene iz svojega, oziroma iz nadškofjskih dohodkov, ako bi kaj manjkalo. Do danes pa ta fond še ni urejen ter je baje v njem samo 20.000 K.

Konjsko meso. — Že davno so v velikih mestih izginili predsodki zoper konjsko meso, ker je konj vendar najbolje oskrbovana domača žival. Leta 1872. v Parizu še niso niti 5000 konj zaklali, leta 1903. pa že nad 36.000, a leta 1904. je to število naraslo na 45.000. Gostilničarji, ki imajo napovedan „rosbif“ iz konjskega mesa, dobijo še enkrat toliko gostov kakor so jih imeli poprej. V Rue Brancia so otvorili za 350.000 fr. zgrajeno konjsko klavnico z banketom, kateremu je predsedoval minister Pelletan.

Poslano. *)

Gosp. Albert Šešek, trgovec, v Ajdovščini.

Vi razpošiljate tukaj neko okrožnico, v kateri trdite, da se prodaja v nekaterih prodajalnah ptuja in slabeja moka za moko ajdovskega mlina, ter eno številko za drugo.

Ker je tako dejanje sleparsko, toraj kaznjivo, Vas podpisani trgovci pozivljamo, da javno označite one prodajalne, ktere tako postopajo, da ne bodo morda pošteni trgovci trpeli na ugledu.

Ako tega v najkrajšem času ne storite, Vas smatramo za zlobnega obrekovalca, proti kateremu bodemo znali varovati svojo trgovsko čast.

Ajdovščina, 30. decembra 1904.

Franc Repič l. r.
Miha Malik l. r.
Štefan Štekar l. r.
Aug. Dolenc l. r.
A. Casagrande l. r.

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno ruedništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Angelica je postala tako blede kakor pena slapu. Zdelo se mi je, da je zapihal po njej hladen veter in otrpnil kri v njenih žilah. Črez nekaj časa ni mogla priti do besede; končno je z največjim naporom rekla:

- »Prosim te pri vsem, ne govori mi kaj takega!«
- »Torej ni nikdar ne rečeš?«
- »Nikdar,« mi odvrne.
- »Pomisli samo, da ti tega nimaš zame...«

Umolknil sem. Po glavi mi je spreletela misel, da ko bi Kromički poželel od nje te besede, da bi mu prošnje ne odbila in pri tej misli mi je zazvonilo vsled obupa in besnote v ušesih ter se mi stemnilo pred očmi.

Popolnoma sem zgubil zavest. Vem samo to, da sem ji vrgel v oči tako grozne in cinične besede, kakoršnih si noben drugi možki ne bi drznil povedati neoboroženi ženski. Niti ne smem jih zapisati v tem listu. Kakor v snu se spominjam, da me je nekaj časa gledala z začudenimi in osuplimi očmi, na kar me je prijela za rokav in potresa je mojo roko, me je jela uneto izpraševati:

»Leon, kaj ti je! kaj ti je?«
Zdelo se mi je, da me začena zapuščati razum. Zmaknem ji roko in odidem na drugo stran. Črez trenutok sem se vrnil, toda nje nisem več zagledal. Takrat sem razumel samo eno, evo, da je napočil čas in da je treba končati. Ta misel je povzročila takoj nekako svetel izhod v tej temi, ki mi je obdajala glavo. Bilo je to čudno stanje enostranske zavednosti. Nisem si mogel dobro predstaviti tega, ker se je pripetilo. Zgubil sem prav popolnoma občutek lastnega in Angelicinega bitveva, ne samo kot zaveden, marveč že kot miron človeka. Vedel sem n. pr. izborno, ako se vržem s skale v propad, da se bo to smatralo za slu-

čaj, toda akojše vstrelim v svoji sobi, pa teta takega udarca ne preživi. Še bolj čudno pa je bilo to, da se v taki zavesti nisem mogel odločiti na nikako stran, kakor bi bila zveza med mojim modrovanjem in mojo voljo ter iz nje izvirajočimi dejanji že pretrgana. V povsem jasnem prepričanju, da je bolje vreči se s skale nego se vstreliti, sem vendar odšel v vilo po revolver. Radi česa? Ne vem. Vem samo to, da sem hitel čimdalje bolj in da pohitevši na vso sapo po stopnicah nakvišku, sem začel iskati ključ od kovčega, v katerem je bil zaprt revolver. Nakrat me je odtegnil iz te vrste izključnega mišljenja na samomor odmev urnih korakov po stopnicah. Po glavi mi je spreletela misel, da je morda Angelica pogodila moj namen ter sedaj hiti, da bi ga preprečila. Med tem so se duri naglo odprle in v njih sem zagledal tečo, ki je zasopljena zaklicala:

»Leon, steči po zdravnika, Angelica je omedlela.«
Ko sem to slišal, sem pozabil na vse drugo; zdirjal sem iz vile brez klobuka in po preteku četrte sem pripeljal zdravnika iz hotela Straubingerja. Ko sva dospela, je bilo že vse dobro. Zdravnik je šel k Angelici, jaz in teta pa sva ostala na verandi. Mahoma jo jamem izpraševati, kaj se je pripetilo.
»Pred pol ure,« — je začela pripovedovati teta, — »se je Angelica vrnila tako razvneta, da svi nakrat obe s Celino začeli povpraševati: kaj ji je? Odgovarjala je: »nič! nič!« kakor vsled nestrpljivosti, toda videli svi, da to ni res. Celina je jela siliti vanjo. Takrat se je Angelica razjezila, kar sem prvokrat videla v svojem življenju, ter zaklicala: »Čemu me tukaj vsi mučite!« Na to se je je takoj polastil krč. Vsi smo se močno prestrašili in jaz sem stekla k tebi. Hvala Bogu, da jo to že prešlo! Samo jokala je revica ter naju obe jela prositi odpuščenja...«

Jaz sem le molčal, kajti srce se mi je trgalo na kosce. Teta je jela hoditi s širokimi koraki po verandi, končno je obstala pred menoj in prijemši se za bok, dejala:

»Ali veš, kaj se mi dozdeva, moj dečko? Evo mi vsi tega Kromičkega nimamo dovolj radi — ker ga tudi Celina posebno ne odlikuje. Čudna stvar, on si močno prizadeva prikupiti se nam, toda kaže neprestano kisel obraz vsiljenca. To je slabo od naše strani. Angelica to vidi in trpi radi tega...«

»Ali si mislite, teta, da ga ima ona tak močno rada?«

»O, kajpada: močno, močno!... Ljubi ga, ker je njen mož — in naravno, da ji je bridko videti, da slabo ravnamo z njim.«

»Toda kdo ravna z njim slabo? Po mojem mnenju se ona ne čuti srečno z njim — to je cela stvar...«

»O naj jo Bog tega obvaruje,« mi odvrne teta. »Ne ugovarjam, da bi bila lahko dobila boljšega moža, toda kaj mu je vendar mogoče očitati takega? On je očitno zelo navezan na njo... Celina mu v resnici ne more odpustiti, da je prodal Gluhov, tudi jaz tega ne pozabim nikdar, vsekakor pa sem sama slišala, kako ga je Angelica strasno branila.«

»Morda navzlic prepričanju...«

»Bodisi, a to še bolj dokazuje, da ga ljubi. Kar se tiče kupčije, je res slabo, da nihče dobro ne vé, kako stoji ta stvar in to je tudi vzrok neprestane Celinine bojazni.«

(Dalje pride.)

Vesti iz Amerike. — Smrtonosno kepanje. — Chicago, Ill., 10. dec. Tukaj so zaprli šest še ne 14 let starih dečkov, kateri so židovskega duhovna Abrahama Glicka s kepami snega tako obdelovali, da je umrl. Med tem, ko je rabinec na dvorišču mesarja David Levija klal kokoši, prišli so na dvorišče dečki, kateri so pričeli metati snežne kepe, v katerih je bilo tudi kamenje, na rabinca. Jedna kepa pogodila je rabinca v glavo in kinalo nato je umrl. Potem so dečke zaprli.

Trgovina z inozemstvom. — Washington, 12. dec. Vladin oddelek za trgovino in delo naznanja, da je bila naša trgovina z inozemstvom tekom minolega leta večja, nekakaj popreje. Vrednost uvoznega blaga je znašala dol. 991.087.371 in ona izvoznega blaga dol. 1.460.827.271. Uvoz je tekom jednega leta nazadovol za dol. 34.621.866.

Štirje ribiči vionili. — Hingham Light, Mass., 12. dec. V minoli noči obtičala je vsled viharja ribiška jadranka „Fish Hawk“ ob severnem delu Cape Boda. Kapitan je poslal štiri ribiče v malem čolnu po pomoč. Toda jedva so ribiči odveslali, že se je čoln prevrnil in vsi štirje so vtornili.

Gledišče zgorelo. — Stamford, Conn., 15. dec. Tukajšnje gledališče Grand Opera House, v katerem poslojpu sta bili nastanjeni tudi dve trgovini in dvorana prostozidarjev, je večeraj zgorelo. Le s skrajnim naporom so gasilci obvarovali sosedno poslojpe „Arcade“. Škoda znaša dol. 100.000.

Ropar. — Iz Butte, Mon., se poroča, da je v noči dne 6. t. m. par minut po polnoči neki nepoznan ropar na česti vstrelil našega rojaka Ivana Ferlana, ko je šel jednji z nekim prijateljem proti domu. Ropar

je obema ukazal, naj dvigneta roke, toda istočasno je tudi streljal in tako pogodil nesrečnega rojaka v vrat. Ferlan je bil na mestu mrtev. Pokojnik je doma od Poljan pri Škofji Loki in ostavlja tukaj soprogo in troje otrok.

Prevarjen. — Rojak Josip Šuštarč dospel je večeraj iz Manistique, Mich., v New York, da se napoti na Slovensko. Kljub temu, da so je potujoče rojake tako potom časopisa, kakor tudi pismeno že neštokrat posvarilo, naj ne zaupajo nikomur, je Šuštarč vendar le zaupal nekemu lopovu. Slednji je našega rojaka izvalil nekam v gorene mesto in mu tam odvzel dol. 15 iz denarnice tako, da Šuštarč niti sam ne ve kako, kajti denarnica je ostala v žepu — seveda prazna.

Književnost.

„Tršćanski Lloyd“. — Gospodarstvo: Vino, ulje i voće u Dalmaciji. — Promicanje prometa stranaca. — Stanje ozimih usjeva u Hrvatskoj i Slavoniji. — Trgovina: Siednica trgovin. komore u Zagrebu. — Društvo za pomaganje zanata i trgovine u Crnoj Gori. — Nešto o domaćoj trgovini. — Hrvatsko brašno i Dalmacija. — Novčana vrednost brašna uvezenog u Bugarsku. — Industrija: Zagrebačka ledana. — Alkohol iz fekalija. — Mornica: Brod „Yaung America“, kao ploveća škola. — Parobrodarske prilike u Dalmaciji. — Ribarstvo: Bit će bolje. — Ribogojstvo u Blatnom jezeru. — Novčarstvo: Nova srpska kreditna zadruga. — Poštarsstvo: Novčane naputnice za Malto. — Pošta Drač-Janjina-Trstenik. — Trgovnačka zapisnica: Hrvatska i Slavonija. — Bosna i Hercegovina. — Izvauredne vjesti: Vladika dr. Gerasim Petranović, jubilar. —

Prosvjeta: Statistika švajcarskih škola. — Zbirka propisa o državnim izpitima za pravnike Dalmacije i Istre. — Književnost: Knjige „Matice Hrvatske“ za god. 1904. — Iz tajinstvenog svieta. — Studija o supernormalnim fenomenima telepatije i levitacije. — Svaštice: Iz Mandurije. — Osmrtnice: † Dr. Dinko Vitezić. — † Dr. Srećko Karaman. † A. N. Pypin. — Radničke vjesti: Kretanje radnika. — Izseljivanje: Sredstvo proti izseljivanju. —

U Ameriku. — Iz Amerike. — Dopisnica uredništva. — Dopisnica uprave. — Burzovne vjesti. — Oglasi.

List se priporoča sam po sebi. Naročnina znaša 12 K na leto, pol leta 7 K. Naslov: Fr. Kućinić, Trst, Via Fabio Severo št. 104./246.

Primož Trubar. — Opozarjamo, da se prodaja ta lepa Aškerčeva pesnitev tudi v naši knjigarni.

Prva koncesionirana delavnica z motornim obratom za fino mehaniko, fiziko, matematiko, optiko, fino brušenje in poliranje itd. Vpeljava strelvodov, elektrike, brzojavov, lišnih telefonov, plina in vode.

Poprave se izvršujejo hitro in po cen.

Ivan Potočnik & A. Hügel
Gorica, za vojašnico.

Precizijska delavnica predmetov za merjenje.

Bogata zaloga

raznih predmetov za razsvetljavo za plinovo in električno luč.

Oprave za kopalje, sesalke vseh sistemov. — Popravljavnica avtomobilov, motociklov in dvokoles. — Delavnica za pobakrenje in poniklanje. — Pumpe, železne in kovinske cevi. Zaloga mesarskega o odja, kuhinjskih nožev, brivskih britv, škarpj itd.

Andrej Fajt
pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.

filijalka v isti ulici št. 20.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za velike noš priporoča gorliške pince, potlice itd.

Nova trgovina v Gorici.

Otvorili smo novo trgovino, ki ima:

knjige, časopise (slovenske, hrvatske, ruske, češke, nemške, italijanske, na željo preskrbi vsak časopis v kateremkoli jeziku), papir vseh možnih vrst, pisarniške in šolske potrebščine (prensa, svinčniki, ročniki, črnilo, radirke itd. itd.)

Razglednice v najbogatejši izbiri (nad 40000 vzorcev), med temi vse možne slovanske, narodne ali izdelki slovanskih umetnikov. Prekupcem velik popust.

Slike: zgodovinske, posvetne in nabožne, slovanskih umetnikov z umetniškimi okvirji tudi slovanskega izdelka.

Kipi: Preširen, Vodnik, Vega, Jurčič, Kesnik, Slomšek, Tolstoj, kralj Petar II. srbski, S. Gregorčič, Levstik itd.

V kratkem bo trgovina vrejena in popolna. Rodoljubi se lahko prepričajo, da bo to modern vseskozi slovanski zavod, kakoršnega na celnem Primorskem doslej ni bilo. Kazati hoče rojakom napredujočo slovansko umetnost, znanstvo, slovstvo v vseh panogah, in vzbujati za vse to med rojaki smisel in čut.

Rojakom v mestu in na deželi se toplo priporočamo

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

Srečno in veselo novo leto

Želim vsem svojim častitim gostom, prijateljem in znancem.

Zahvaljujoč jih obenem za dosedanje zaupanje, se priporočam v nadaljno naklonjenost.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Ivan in Marija Gleščič,

gostilničar „pri Petelinčku“ v Gorici, Punska ulica 7.

Razpis službe.

„Goriška ljudska posojilnica“ sprejme takoj ali v najkrajšem času

uradnika.

Mesto je sta'no, s pravico do pokojnine. Pogoji po dogovoru. Prednost imajo prosilci izvežbani v zemljiško-knjižnih poslih.

Eksport **Mizarska zadruga** Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva
vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza Vecchia 1. Zastopstvo v Spljatu ter Orjentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Prosiva zahtevati listke!!

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, stavbne mostlje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ina v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja, pečil, štedilnikov po brezprimerno niskih cenah.

Pozor! Eno krono nagrade!

Konjedic & Zajec v Gorici
pred nadkonjo št. 11.

Edina zaloga stavbnih potrebščin v Gorici.

Pocinkana žica za vinograde po znižanih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade

izplašava vsakemu, kdor dokaže s potrdil najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 K blaga.

Prosiva zahtevati listke!!

Pozor! Eno krono nagrade!

Obvestilo.

Uljudno naznanjam, da se nahaja moja odvetniška pisarna od

1. januarja 1905

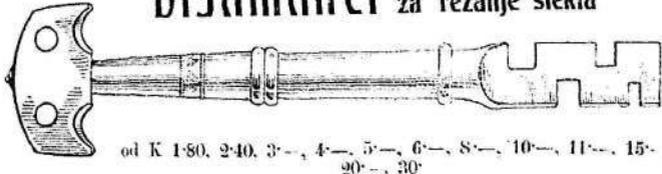
v prostorih

„TRGOVSKEGA DOMA“

v I. nadstr. (vhod iz ulice Corso Gius. Verdi).

Dr. Dragotin Treo.

DIJAMANTI za rezanje stekla

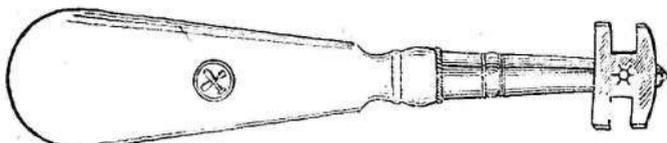

Vsak komad je zajamčen.

Vsak komad je zamčen.

od K 1-80, 2-40, 3-20, 4-10, 5-5, 6-3, 8-2, 10-1, 11-1, 15-1, 20-1, 30-1
nad 10.000 komadov ima v zalogi
ANGELO CASAGRANDE v Trstu

Portici di Chiozza 1.

Telefon 994.

Razpošiljatev tudi posameznih komadov po povzetju.

Gorica * Gorica Klimatično zdravilišče.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda. — V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razsvetljava. — Električni avtomobil-omnibus k sem brzovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičnim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

Naznanilo.

Imam na prodaj nad 300 cepljenih, krepko vzgojenih dobro okorenjenih vrtnic, raznovrstnega plemena, vseh barv, visoke so 1/2, 1 in 2 metra; imam tudi take, ki splezajo ob hišah takozvane plezavke.

Cene po dogovoru.

Jakob Birska št. 119.

na Brjah pri Rihembergu.

Sprejme se

= učenca = za urarsko obrt.

Poučbu na: Jakob Šuligoj, urar v Gorici, Gosposka ulica št. 25.

Ä. vd. Berini - Gorica

Šolska ulica št. 12

velika zaloga oljkega olja

prve vrste

najboljših tvrdk iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nicot

s prodajo na drobno in debelo.
Prodaja na drobno: K —72, —80, —88, —96, 1-04, 1-12, 1-20, 1-36, 1-44, 1-60, 1-80.

Na debelo cene ugodne.
Pošilja poštnine prosto na dom. Posode se pušča kupen do popolne vporabe olja; po vporabi se spet zamenja s polno.
Pravi vinski kis in slavačen. Zaloga mila in sveča.

Cene zmerne.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.
V svojem „Trgovskem Domu.“

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2%, — večje, stalno naložene najmanj na jedno leto, po dogovoru. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez iz gube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje. Zadrugniki vplačujejo za vsak dolež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost doleže 300 kron.

Stanje 30. junija 1904:

Doleži: a) podpisani K 1.174.800 —
b) vplačani 376.103 —
Dano posejila 1.930.929 —
Vloge 1.828.591 —

Slično dunajskim tvrdkam **sem znižal** tudi jaz
radi

pozne zimske sezone

jako občutno cene vsega zimskega blaga
in sicer:

Raznovrstne pletenine za dame in gospode kakor: rokavice, nogavice, jopice, Jaeger-perilo, volnene rute, šerpe, dalje kožuhovne ovratnike, svileno blago, raznovrstne okraske za obleke itd. Dalje priporočam svojo veliko zalogo krasnih ovratnic za gospode, belega perila, dišav, mila, glavnikov, pasov, predpasnikov, modercev, dežnikov, žepnih robcev, galoš, domačih čevljev, hlačnikov itd.

J. ZORNIK - Gorica
sedaj Gosposka ulica št. 10.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Dobiva se zastonj in franco v prlv. Schwann-Apoteke, Frankfurt a. M.

Ceniki zahtevano brezplačno.

Dramatičnim društvom in diletantom se nadalje priporoča za uprizoritev igre »Taliže«. Ureja F. Govčkar izdaja in zalaga »Goriška Tiskarna« A. Gabršček

- I. zvezek: Pri puščavniku. Veseloigra v enem dejanju. — (4 moške, 3 ženske osebe.)
- II. « : Bratrance. Burka v enem dejanju. — (2 moški, 3 ženske osebe.)
- III. « : Starinarica. Veseloigra v enem dejanju. — (3 moške, 4 ženske osebe.)
- IV. « : Medved snubač. Veseloigra v enem dejanju. — (3 moške, 1 ženska oseba.)
- IV. « : Doktor ribar. Veseloigra v enem dejanju. — (5 moških, 3 ženske osebe.)
- VI. « : Dobrodošli! Kdaj pojedete domu? Veseloigra v enem dejanju. — (2 moški, 2 ženski osebi.)
- VII. « : Putifarka. Burka v enem dejanju. — (3 moške, 2 ženski osebi.)
- VIII. « : Čitalnica pri branjevki. Burka v enem dejanju. — (2 moški, 5 ženskih oseb.)
- IX. « : Idealna tašča. Veseloigra v enem dejanju. — (1 moška, 3 ženske osebe.)
- X. zvezek: Eno uro doktor. Burka v enem dejanju. — (6 moških, 3 ženske osebe.)
- XI. « : Dve tašči. Veseloigra v enem dejanju. — (4 moške, 3 ženske osebe.)
- XII. « : Mesalina. Veseloigra v enem dejanju. — (3 moške, 3 ženske osebe.)
- XIII. « : Nemški na zaju. Burka v enem dejanju. (8 moških, 1 ženska oseba.)
- XIV. « : Rastresenca. Veseloigra v enem dejanju. (3 moški, 1 ženska oseba.)
- XV. « : Prvi ples. Komedija v enem dejanju. (2 moški, 6 ženskih oseb.)
- XVI. « : V medenih tednih. Burka v enem dejanju. (5 moških, 3 ženske osebe.)
- XVII. « : Milinar in njegova hči. Zaloigra v petih dejanjih. 8 moških 4 ženske.

Doslej je izšlo v zalogi
„Goriške Tiskarne A. Gabršček“
v Gorici

7 knjig „Venca slovanskih povestij“

- I. knjiga: 1. Figura. — 2. Iz križarskih bojev na Poljskem. — 3. Slepčevodja. — 4. Slika iz gladnih let. — 5. Slovaške sličice. — 6. Ada. 7. Očenaš. — 8. Sovražnik. — Cena K 1-—
- II. knjiga: 1. Mati in sin. — 2. Vsakdanji dogodki. — 3. Ded Liben. — 4. Sanjarije in resničnost. — 5. Na brodu. — 6. Zlatija, vojaška nevesta. — 7. Žywila ali moč domovinske ljubezni. — 8. Črnogorski stotnik. — 9. Odrtnik. — 10. O Hiljakih. — Cena K 1-—
- III. knjiga: 1. »Prokleti ste...!« — 2. »Kadar pridem z vojne!« — 4. Pomladni mraz. — 5. Slike. — 6. »Narodne pripovedke«. — Cena K 1-20
- IV. knjiga: 1. Rusinja. — 2. Prve rože. — 3. Mala igra. — 4. Stara pestunja. — 5. Maščeval se je. — 6. Jetnikovi otroci. — Cena K 1-20
- V. knjiga: 1. Lux in tenebris laet. — 2. Moč ljubezni. — 3. Že zopeč. — 4. Glasovi iz groba. — 5. Noč v gozdu. 6. Izdajalec. — 7. Gozd žumi. — 8. Dva huzarja. — Cena K 1-20
- VI. knjiga: 1. Črtice z ogljem. — 2. Ta tretja. — 3. Poroka po pomoti. — Cena K 1-20
- VII. knjiga: 1. Bolnik. — 2. Dež. — 3. Svetila prikazen. — 4. Pripovedka o ošabnem Ageju. — 5. Stari oče Zahar. — 6. Gorolomov. — 7. Strašna osveta. — 8. Dva sina. — 9. Zakaj? — Cena K 1-20

»Venca slov. povestij« prinaša prevode iz rusčine, poljščine, češčine, slovaščine in srbohrvaščine. — Izbava v nedoločeni rokhi.

Kdor naroči po pošli, naj pridene 10 vin. za poštnino.

Pošilja se jedino po povzetju ali naprej poslanim zneskom.

Na zahtevanje pošiljamo cenik naše književne zaloge.

Anton Ivanov Pečenko - Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v soilih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cena zmerno. Potrežba poštna in tečna.

Zaloga piva

„Delniške družbe združenih pivovaren Zaleo-Laški Trg in plzenjskega piva „razdrot“ iz sloveče češke „Mešćanska pivovarna“.

Zaloga ledu, karerega se oddaja le na dobelo od 100 kg naprej.

ZLATAR

DRAGOTIN VEKJET

(C. VECCHIET)

Corso 47 - TRST - Corso 47

Priporoča svojo prodajalnico zlatarine, srebrnine ter žepnih, zlatih in srebrnih ur.

Sprejema naročbe ter popravo zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur. Velika izbira srebrnine za darila.

Kupuje ali zamenja z novimi predmeti staro zlato in srebro.

Cene zmerno.